

PRIMORSKI LIST.

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

„Vse za vero, dom, cesarja!“

„Primorski List“ izhaja 5 in 20 dan vsakega meseca;
ako je ta dan praznik, izide dan poprej.
Velja za celo leto 1 gld., za pol leta 50 novč.

Uredništvo in upravnništvo mu je v Trstu,
Via Fabbri št. 7. — Nefrank. pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo. — Cena za inserate po pogodbi.

Tečaj I.

V TRSTU, dné 5. maja 1893.

Št. 9.

Tržaške razmere.

Pod gorenjim naslovom objavil je „Slovenec“ spomenico, kojoj je izročila tržaška duhovščina slovenske narodnosti c. kr. namestništvu proti neosnovanim napadom v javnih sejah mestnega zbora in po italijanskih liberalnih časopisih v Trstu. Mi hočemo tu napisati le nekoliko okolnosti in navesti poglobitve razloge, ki so prisilili slov. tržaško duhovščino k temu koraku, spomenico samo pa objavimo pri drugej priliki.

Spomenica, ta je velike važnosti, ker nam kaže, v kako žalostnem položaju se nahaja slovenska duhovščina v Trstu in okolici, ker jo javno tako grdo napadajo uprav od one strani, kjer bi morala imeti zaslombo in pomoč v izvrševanju dolžnosti svojega težavnega poklica, namreč od strani magistratove, ki bi hotel imeti v osebah duhovnikov zlasti v okolici le nekako orodje, katero bi mu pomagalo širiti italijanski jezik med slovenskimi okoličani. Ker pa se ta duhovščina toliko zaveda svojega sv. poklica, da tega ne stori in ne sme, zato pa je izpostavljena nesramnim napadom nekaterih mestnih odbornikov, kojih besede s raznovrstnimi dodatki in neslanimi opazkami širijo med ljudstvo italijanski liberalni časopisi ter skušajo tako vedno bolj podirati upliv in čast, katero bi morala uživati duhovščina pri ljudstvu. „Divide et impera“ (razdeli in gospoduj) to geslo je veljalo že od nekaj nasprotnikom sv. Cerkve, isto velja nasprotnikom slov. duhovščine tržaške; radi bi napravili med njo in ljudstvom še globokejši prepad, kakor žalibog je že; zakaj na svojo veliko žalost moramo priznati, da ima duhovščina pri nas splošno primeroma malo upliva v javnih razmerah na ljudstvo, in še to malo bi jej liberalni možje radi spodkopali. Res je sicer, da je večina ljudstva še dobra, ali vsaj dovzetna za dobro, ali ako gre stvar tako naprej, da bode smel sl. magistrat z duhovniki pometati kakor se mu zljubi, jim ustavljati plačo, prepovedovati jim, da ne smejo podučevati v šoli krščanskega nauka, ako bode duhovščina zvesta svojemu poklicu in vestno spolnujoča svoje stanovske dolžnosti, predmet neosnovanim napadom v javnih sejah mestnega zbora, ako bodo smeli časopisi trositi med nevedno ljudstvo nesramne laži, tako, da so duhovniki prisiljeni iskati si zadoščenja pri sodnji, kam pridemo? „Calumniare audacter, semper aliquid haeret“ (obrekuj predrzno, vedno se bo kaj prijelo) ta izrek velja tudi tu; bodi duhovščina še toliko čista in

goreča v svojem poklicu, bodi še toli priljubljena pri ljudstvu, polagoma vendar zgubi svoj upliv in več ali manj tudi spoštovanje pri ljudstvu, ki si misli: ako toliko govore in pišejo proti duhovnikom, bi utegnili biti vendar nekaj resnice na tem. Ko pa zgubi ljudstvo spoštovanje do duhovnih pastirjev in dosledno ti svoj upliv na ljudstvo, je raztrgana vez med njima, duhovščina in ljudstvo sta med seboj razdeljena; in to je, kar žele italijanski in sploh vsi liberalci, prej ko mogoče doseči, ker potem bi imeli oni prosto roko pri izvrševanju svojih pogubnih namenov, namreč poitalijančiti polagoma vse slov. šole v okolici, potem tudi cerkvene govore; saj že zdaj zahtevajo po slov. okolici italijanske pridige, akoravno je le predobro znano, da so še celo v mestu samem po nekaterih cerkvah italijanske pridige primeroma slabo obiskovane. Torej ne samo šolo, amoak tudi cerkev bi hoteli ti gospodje imeti v svoji oblasti, da bi tudi Bogu posvečene kraje zlorabili v dosego svojega namena. Ta namen je sicer za sedaj očitno le poitalijančenje slovenskih okoličanov, in dasi smo prepričani, da se to ne bo dalo od danes do jutri izvršiti, ker se tržaški Slovenci še sedaj vedno trdo drže starih navad in materinega jezika, vendar polagoma bi ta namen vendar dosegli, za sedaj pa vsaj mnogo škodili duševnemu razvoju Slovencev, ker bi ti brez materinega jezika v cerkvi in šoli dosledno morali duševno zaostati, zaostati tudi v znanju resnic sv. vere in v pravosti; in ta je menda (ako se ne motimo) zadnji namen ali cilj, do katerega hočejo dospeti oni, ki žele poitalijančiti slovensko okolico tržaško: uzeti jej ne samo domačo govorico, ampak tudi vero. Saj je predobro znano, kako radi škilijo naši neodrešenci tje črez lužo v blaženo Italijo ter skušajo doma posnemati vse, kar se tam nauče od brezvercev. Tem pa tam v blaženem kraljestvu ni nič bolj pri sreč, kakor da bi prej ko mogoče uzeli vernemu ljudstvu sv. vero; iz tega pa lahko sklepamo, da bi tudi po naših krajih ti čudni liberalci se ne zadovoljili s tem, da bi Slovincem uzeli materin jezik, marveč bi potem, ko bi to dosegli, šli dosledno naprej, da vzamejo vernemu ljudstvu tudi sv. vero; jezik bi jim služil v dosego tega namena le kot sredstvo. V tem nas potrjuje tudi en pogled na versko vzgojo, kakoršno vidimo po magistratovih ljudskih šolah v Trstu. Že o drugih prilikah smo omenili, da po teh šolah se o verski vzgoji še go-

voriti ne more; ako se v tem pogledu še kaj stori, je edini veroučitelj, ki to vzgojo podpira, a njega pa pri tem ne podpira nikdo, in kako naj ga podpira žid, Grk, Protestant, ki so po teh šolah nastavljeni? da, nasprotno se mnogokrat zgodi, da kar je veroučitelj z velikim trudom sozidal, mu drugi hitro poderejo. Ako so pa te šole v mestu pod vodstvom sl. magistrata takšne, gotovo bi ne bile boljše italijanske šole v okolici, torej bile bi brez verske uzgoje. Mislimo si potem še v cerkvi vse v italijanskem, ljudstvu nerazumljivem jeziku, pa lahko razumemo, koliko vere bi moglo to ljudstvo še ohraniti; zato smo pa opravičeni trditi, da zadnji namen, katerega hoté doseči brezverni liberalci, ni le ta, da bi poitalijančili Slovence v okolici, ampak ta, da bi jim uzeli sv. vero. In ta je bil gotovo eden najtemelnejših razlogov, ki sili slovensko duhovščino, da pouzdigne mogočno svoj

glas ter vporabi vsa postavna sredstva, da ohrani sebi v varstvo izročnemu ljudstvu najdragocenejšo svetinjo, sv. vero. Ker pa je materin jezik edino pravo sredstvo v to svrhu, zato mora ob enem braniti tudi slovenski jezik. Slovenska duhovščina torej, ki je poslala spomenico c. kr. namestništvu, gotovo ni hotela s tem le braniti svojih oseb ter odvaliti od sebe obrekovalne napade, ampak je hotela s tem doseči vižji namen, braniti in ohraniti ljudstvu materin jezik in sv. katoliško vero. — Toliko se nam je zdelo za sedaj potrebno napisati o tej važnej spomenici gledé na zlobne namene, katere ima liberalna gospoda tržaška napadujoč slovensko duhovščino, in na poglobitve razloge, ki so vodili slov. duhovščino, da je dala to spomenico, braniti namreč sv. vero in slovensko narodnost.

Sv. Oče Leo XIII.

Nuncij v Belgiji.

Gregor XVI. se je spomnil besed, katere je izrekel mlademu Pečiju pri odhodu iz Peružije: „Monsignor, ko se vrnem v Rim, hočem se Vas spomniti.“

V začetku l. 1843. pokliče ga papež nenadoma iz Peružije, ter ga izvoli za apostolskega nuncija na belgijskem dvoru v Brüsselu. Ob enem ga povzdigne v titularnega nadškofa mesta Damiette. Njegovo posvečenje se je vršilo 19. februvarja 1843. V spomin njegovega nadškofovskega posvečenja je praznoval letos vesoljni svet veselo petdesetletnico.

Zdaj pa spremimo mladega Pečija v Belgijo.

V Belgiji živi rod, ki je ponosen na svojo slavno preteklost. Belgijski narod je napreden, ki

ljubi pravo prostost vesti in vere. Belgija noče, da bi vlada določevala vero in prepričanje, da bi vlada določevala, kaka mora biti vzgoja, in kake morajo biti šole. Cerkev in vera katoliška ne sme biti zvezana, ampak prosta. Stariši so za svoje otroke odgovorni Bogu in zato morajo imeti v tem pogledu prostost, da po svoji vesti skrbijo zanje. Ko se bojujemo za versko šolo, bojujemo se ob enem za prostost vesti, ki je nad vse draga in človeku najbolj dostojna. Kdor je proti verski šoli je sovažnik prave svobode in je vladni suženj!

Belgijski narod se je cela stoletja bojeval za sveto vero in za svobodne verske šole. Leta 1789. jim je vlada hotela vriniti „generalni seminar“ v Lovanji. Kak namen bi bil imel ta seminar, je nam Avstrijcem dobro znano — vzgajati vladne duhovske

LISTEK.

Zadnji redovnik.

Na Francoskem stala je v minulem stoletji znamenita opatija imenovana Saint Aubin. Ko je po širni Franciji divjala grozovita revolucija, živeli so ti redovniki mirno, vdani v voljo božjo. Ljudstva se niso bali in kako tudi, saj z dobrotami znali so si pridobiti srca vseh. Molili so goreče, da bi Vsevišnji spametoval domače sovražnike mile domovine.

Dolgo živeli so mirno v svojem zatišji, a slednjič izvohali so tudi nje sovražniki domovine in svete vere. V mrzli zimski noči prihruje divja jakobinska druhal pred neoboroženi samostan, vlomí vrata in pridrvi v sveto tišino. Divji, roparski glasovi izbude redovnike iz mirnega spanja. Niso se mogli še obleči, še manj misliti na beg, ko morilci uže odpirajo celice in dvorane. Nikdo se jim ni vstavljal, vse so poklali. Le eden, najmlajši redovnik vbežal je bridki usodi svojih sobratov.

Na dolgem hodniku je prebival v zadnji celici, in predno so morilci prišli do njega, posrečilo se mu je skočiti skozi okno v samostanski vrt. A komaj je bil na vrtu, vže se je kesal, ker rad bi bil tudi on umrl s svojimi sobraty za vero in pravico. Zato poklekne mirno na sneženo zemljo in pričakuje v molitvi, kedaj ga bodo morilci zapazili in vsmrtili. Dolgo ne bode treba čakati, si je mislil. V samostanu

pa so dokončali grozovitneži svoje delo, zadnji smrtni vzdih je utihnil. Iz vrta videl je ostali redovnik, kako je druhal letala po celicah in ropala. Sedaj se je posvetila luč goreče baklje iz tega, sedaj iz onega okna in razsvitljevala širni vrt.

„Sedaj bodo prišli — misli mladi osamelec — sv. Marija prosi za-me sedaj ob smrtni uri!“

Tudi njegova celica se razsvitli in on vidi, kako se dva krvoločneža pripravata za srebrno uro, katero je bil pustil na mizi. Pogledala sta tudi skozi okno, in on je dobro zapazil na obrazu enega veliko prasko zarasle rane. Dve uri sti strašni in dolgi, ako jih človek preživi, da ne ve, ako mu prihodnja minuta ne prinese smrti. Naš menih čul je iz zvonika biti polnoči, 1. in 2. popolnočno uro, a rogovileži še ne odidejo. Slednjič zakurijo na samostanskem dvorišči in plešejo krog ognja, kakor zver krog svoje žrtve. Zatem odidejo. Naš redovnik ostal je živ.

„Kaj res so odšli in mene živega pustili?“ vzdihuje menih na svojem mestu. Sedaj vstane, gre v samostan in preiskuje celico za celico. Povsod grozen prizor: v lastnej krvi leže njegovi sobratje mrtvi na tleh. Ves presunjen omahava v domačo cerkev; tudi tu strah in groza: tabernakelj so hudobneži vlomili in svete posode pokradli. Najsve-tejši zakrament pa so razmetali po stopnicah in tlaku. Jokajoč poklekujе mladi samotar in pobera svete hostije. Ves čas pa moli in prosi Boga, da

karikature! Toda Belgija se je vzdignila kot en mož za svobodo krščanskih šol. Zmagali so! Leta 1830. je vlada zopet nekaj tacega namerjala, zopet so se dvignili katoličani za krščansko svobodo in zmagali so!

Tisto leto se je belgijski narod odtrgal od luteranske Holandije in proglasila se je konstitucija — a žal, da so dobili po vplivu drugih velikih držav kralja luterana: Leopolda I., ki je očitno nasprotoval katoliški cerkvi in podpiral skrivne cerkvi sovražne družbe, ki so se kmalu vgnezdile v Belgiji, ter delale na to, da bi se šola odvezla cerkvi in podvrgla vladi. Vseučilišče bruseljsko je postalo ognjišče liberalizma. Boj se je začel, boj proti vladi za prostost vesti, za prostost sv. vere, za prostost šole in vzgoje! Katoličani so odločno vstrajali. Škofje in duhovščina, s katero je vselej bilo enih misli zlasti trpeče in teptano ljudstvo, so zaupaje na božjo pomoč ustanovili novo, svobodno katoliško vseučilišče v Lovanju, ki naj bi se merilo in bojevalo z liberalnim vseučiliščem.

Take so bile razmere v Belgiji, ko je došel Joahim Peči na belgijsko zemljo. Koga se je lotil pred vsem?

Njegova pglavitna skrb je bila skrb za šole. Brez šol ni mogoče nič pomagati. Tudi belgijski škofje in duhovščina, so bili globoko prepričani, da morejo rešiti Belgijo edino dobre šole. Zato so pred vsem skrbeli za dobre katoliške šole, ki so daleč presegale vse druge liberalne vladne šole. V glavnem mestu pred kraljevimi očmi je bil imenitni zavod sv. Mihaela, ki je bil vzor vseh šol. Novi nuncij Joahim Peči je oni zavod večkrat obiskal. Priljubil se je profesorjem in učencem. Od takrat je velik napredek v teh šolah.

Tudi vseučilišče v Lovanji, ki je bilo še novo, je mladi nuncij večkrat obiskal in je znal vspodbujevati škofo, duhovščino in profesorje za visoko šolo. Njegova zasluga je tudi, da je belgijski narod

dobil v Rimu svoje semenišče ali zavod za duhovne visokošolce.

Liberalna vlada je hotela l. 1844. vsiliti deželi novo šolsko postavo, nasprotno svobodnim katoliškim šolam. Belgijski katoličani so se zopet vzdignili in po trudu modrega nuncija Joahima Pečija je vlada umaknila predlog in ga zamenila z novim.

Papež je izročil dalje mlademu nunciju nalogo, da preosnuje in prevstroji belgijske redove. Od takrat se je začelo po belgijskih samostanih novo življenje.

Poleg vsega pa je bil Joahim Peči priljubljen in visoko spoštovan na kraljevem dvoru. Vedeli so, da imajo opraviti z učenim, modrim in odločnim možem.

Toda Gregor XVI., ki je vedno s pozornim očesom opazoval velike zmožnosti Joahima Pečija, rabil ga je bolj blizu sebe. V Italiji je začelo vreti. Papež je spoznal, da je treba velikih moči, da se zastavi jez revoluciji. Peružija je bilo gnezdo vseh skrivnih društev, ki so delovale proti sv. Cerkvi in njenemu poglavarju. Vedel je tudi rimski poglavar, da more velikemu zlu pomoči samo učena in delavna duhovščina, katere so takrat po Italiji pogrešali.

Zato je Gregor XVI. poklical Pečija iz Belgije ter ga postavil na odločilno mesto za škofa v Peružijo. To premeščenje ni bilo sicer nikakoršno povišanje na časti, ker Peči je bil takrat že nuncij in titularni nadškof, a rimski papež je vedel, da potrebuje v Peružiji pravega moža, ki bo znal vzgojevati si dobro, neustrašeno duhovščino.

Ko je nuncij zvedel voljo rimskega papeža, je bil brž zadovoljen. Tudi ljudstvo v Peružiji je bilo silno veselo dobiti v svojo sredo nekdanjega toli priljubljenega vladarja.

Poslovivši se od belgijskega dvora, potoval je za mesec dni na Angleško. Videl in slišal je tam, kako se možko bojujejo katoličani za svoje pravice,

so vzdihovali dobri ljudje! Radi so mu prepustili malo sobico v stanovanje in v temnih nočeh so mu pomagali, da je svoje mrtve brate pokopal na samostanskem grobišču.

Zapuščen redovnik je bival pri drvarjevi družini, dokler je razsajala revolucija. Ko pa je Napoleon Bonaparte zopet vredil vsaj nekoliko življenje razuzdanih Francozov, vrnil se je zopet v samostan bi zasleplencem odpustil božji rop in jih zopet pripeljal na pot pravega življenja.

Pred dnevom zapusti samostan in opustošeno cerkev. V bližini poznal je družino pobožnega drvarja. Tja hiti in pove vse grozovitosti. O kako in živel je strogo po pravilih svojega reda, kot dedič svojih bratov.

Leta so od istega časa minula.

Tu prideta viharne večera popotnika trkat na samostanska vrata. Pater hiti, da jim odpre. Sprejme jih radovoljno, pelje v obednico ter jim po močeh gostoljubno postreže, kakor zahteva krščanska ljubezen. Starejši bil je na videz zelo odličen, — na obrazu pa se mu je poznala praska stare rane.

Ko sta tujca sedela in večerjala, je redovnik takoj spoznal, da starejši mu je zelo znan, od onega osodepolnega večera. Drugi, mladenec kakih 20 let, bil je sin starejšega. Mladenec je slastno večerjal, a oče bil je nemiren in jedel je le posiloma. Ko sta se okrepčala in pogrela, hotel je starejši oditi.

Vihar je tulil krog oken, da je bilo človeku skoraj tesno pri srcu.

Prav prijateljsko vabi redovnik tujca, da bi prenočila v samostanskem zatišju, in mlajši je bil prav zadovoljen s ponudbo.

„Oče se ni hotel tu niti oglasiti“ pristavi sin smehljaje. „Bal se je, da bi ga ne sprejeli. Moral sem ga siliti in siliti, da je potrkal na Vaša vrata.“

„Res je“, pristavi oče, „in jaz sem Vam zelo hvaležen na Vaši postrežljivosti, vendar tu ne mislim prenočiti.“ Mož izgovarjal je besede prav s strahom in težko. A redovnik ni jih hotel izpustiti rekoč: „Mi imamo celic zadosti in preveč celo, izpraznili so prostore za časa revolucije.“

„Da, slišal sem dogodek“, pristavi tujec; pa mislim, da se je nevihta podela in lahko prideva do bližnje vasi.“

A kakor nalašč zabrlizga zunaj vihar in odmeva po dolgih samostanskih hodnikih.

„Ali čujete oče?“ vpraša proseče mladenec. „Kaj bo z nama, če bodeva lehkomišljeno zapustila gostoljubno hišo in šla v viharo noč, ko ne pozna ne poti, ne vasi.“

„Res malo kasno je,“ pravi starec in v svoji zadregi gleda na kazalec srebrne ure. Redovnik vzame mirno uro iz roke tujčeve in jo ogleduje, a vrne jo tudi mirno, pogleda tujca še natančneje, pa nič ne reče. Tujec je izpremenil popolnoma

kako se bojuje teptani in zaničevani narod irski za narodni obstanek in za vero katoliško.

Iz Angleškega je potoval črez Francosko v Rim. Gregor XVI. je prav takrat umiral in Peči ni mogel več z njim govoriti. — Novoizbrani namestnik Kristusov je bil Pij IX.

Dne 26. julija 1846. je imel Joahim Peči slovesen vhod v Peružijo. Vse ljudstvo mu je prišlo

nasproti. Njegov vhod je bil podoben kraljevemu vходу. Vse mesto je bilo razsvitljeno in vsa mestna gospoda, duhovska in deželna ga je prišla pozdravit.

Ali Joahim Peči je vedel, da ga v Peružiji ne čaka veselje in mir, ampak bridkosti in vojska. Prišel je na trdo delo, delo, ki je trajalo 32 let. polnih skrbi in truda.

Cerkev in šola.

V Draždanah

na Nemškem je bil obsojen na 20 gld. globe oče, ki je hotel dati svojemu otroku imeni Danton in Robespierre, dveh najkrvoločnejših revolucionarjev v času francoske prekucije v preteklem stoletju, ter je prizivno sodišče tudi izreklo: „Nikdo nima v krščanski državi pravice dajati svojim otrokom imen takih mož, ki so bili znani po svoji brezbožnosti.“

Sv. Oče Leo XIII.

je podaril 20.000 lir, da se razdelé med siromake v Rimu, in sicer 6000 za postelje, 11000 za hrano ubogim družinam, 3000 pa siromašnim duhovnikom.

Kazen božja.

Kakor poroča „Katol. Dalmacija“, dogodil se je grozen slučaj v Žadru na letošnjo Velikonočno nedeljo med vojaki. Našel se je namreč med vojaki zlobnež, ki je ta dan v zasmeh pristopil k sv. ob-

hajilu, ne da bi bil popreje opravil spoved. Toda to še brezvestnežu ni bilo dovolj. On si je vzel sv. hostijo iz ust ter jo shranil v svojo denarnico. Ko je prišel domov, izvlekel je pri kosilu sv. hostijo iz denarnice, položil jo na mizo ter rekel kakor v šali tovarišem: Vi pokušajte to, jaz hočem ono. Toda z Bogom se ne gre skušati; komaj je namreč izgovoril te besede, začuti silno slabost v sebi ter se v malo trenutkih zgrudi mrtev na tla ter mahoma očrni vse njegovo truplo. — Dne 17. pret. meseca pa poroča ravno tisti list iz Šibenika drug grozen slučaj. Neki mladenič Ive Šarić se zbudi po noči in vpraša svoje tovariše, koliko je ura. Ko izve, začne neusmiljeno preklinjati vse, kar je svetega, posebno pa Mater Božjo, ki jo vzlasti v bližnji vrhpoljski cerkvi časte. Do tedaj vedno zdrav, nakrat umolkne. Pokličejo duhovnika, toda ni ga mogel spovedati; za malo časa izdihne svojo dušo.

„Slovenec“

Narodno gospodarstvo.

Kmetje prizanesite krtu! Že je prišel čas, ko vzame pridni kmetič grabljo in hodi po travnikih krtine razkopavat, ki mu jih je nadležni krt, bodisi v jeseni, bodisi tudi po zimi napravil. Huduje se

svoje obličje. Bled in tresoč se pije polagoma iz kozarca, ki mu ga je nalil redovnik, gotovo, da bi prikrl svojo zadrego.

Redovnik vzame svečnike in spremlja tujce k počitku.

„Tu je Vaša soba, sinko“ tu je prebival zadnji Saint Aubenski opat.“

„Za Vas pa imam drugo sobo,“ govori skoro omedljočemu starecu. In pelje ga po dolgem hodniku do zadnje celice, v ono celico, kjer je spal sam ono grozovito noč in kjer je skočivši raz okno si rešil življenje.

„Tu prijatelj,“ pravi prijazno, „boste lahko mirno počivali, — v tej sobi se ni prelivalo krvi.“

Po teh besedah skloni se osiveli mož k nogam služabnika božjega in kliče: „Odpustite mi, odpustite mi, častitljivi oče!“

„Iz celega srca,“ odgovori ginjen zadnji redovnik, „ker odpustil Vam bo tudi Odrašenik v tabernaklju, ako ga lepo prosite in se skesano izpoveste.“

„Hočem, hočem,“ vzdihuje grešnik.

„Hvala Boga,“ usklikne redovnik blagosloveč klečečega grešnika.

Nekdanji morilec postal je goreč spokornik. V zidovju Saint Aubenske opatije vodil ga je proti nebesom do poslednjega vzdih — zadnji redovnik.

kmetič nad to živalico in se z nova zaroti, da ji hoče pri vsakej priložnosti po življenju streči. In res, komaj se je poslednjega pomladnega dne toplo solnce pokazalo na širnem nebu, že čaka grozni kmet z motiko ubogo žival, in veseli se, ako je ugonobil zopet enega nadležneža. Jaz ti pa rečem, dragi kmetič, žaluj, pa nikar se ne veseli; zakaj tvoje veselje se bo kmalu v žalost spremenilo! In zakaj? — bodeš mogoče začuden vprašal. Na to ti hitro odgovorim. S čim se hrani krt? Reči moraš, če si le dve leti v šolo hodil, da z različnimi majhnimi žuželkami, hrošči, ogrci, ki živijo v zemlji. Vse te žuželke pa, kakor veš, podjedajo koreninice mladih dreves in rastlin, ki jih spomladi nasajaš bodisi v zelnik ali v vrt. A rastline rasejo tudi na travniku. Zdaj pa pomisli, če bi krtov ne bilo, kaj bi se zgodilo? Gorje! Požrešni ogrci bi vse rastline podjedli in v kratkem času bi bil vrt ali sadovnjak gol. Res je, tudi krt naredi škodo, ako na pr. v vrtu razrije zemljo in rastline vzdigne, pa temu se lahko pomaga. Rastline pritrdiš zopet v zemlji, in rastle bodo tem bujnejše krtine pa pogladiš. Drugače je pa, če rastlinam ogrci korenine požró. Zastonj je vsako pritiskanje, cvetlica usahne in se posuši. Vidiš zdaj, kaj krt koristi, ti ga pa tako preganjaš. Skleni sedaj spomladi, da ga ne boš več preganjal in videl bodeš uspeh na svojih rastlinah. Veliko se je že pisalo o koristi krt, pa ne zameri dragi bralec! Jaz sem si mislil: „Dvojna vez bolje drži!“

Nekaj o kavi.

Mogoče bode koga zanimalo, ako povem v tem oddelku še, koliko kave se porabi. Da se jo dan k

dnevu več rabi, ni nova stvar, in nič ne pomaga, ako so se tudi nekoji zdravniki oglasili proti uživanju kave. L. 1832. se je pridelalo vse kave okoli 1 milijon stotov (centov); l. 1877. naraslo je to število že na 5 in pol milijona in še se od dneva do dneva število množi.

Najglavnejše tržišče za kavo v Evropi je London, za njim so Liverpoolj, Amsterdam, Rotterdam in Hamburg. Za nas je najbolj znamenito tržišče Trst. Najmanj kave popije Rus, a največ Belgijci. Anglež jo spiže vsako leto pol kilogr., Avstrijanec tri četrt kilograma, Nemec 2 in pol, Belgijci pa 4 in pol kg. V Rusiji je pitje kave neznatno, ker Rusi uživajo mnogo čaja.

Pri tako ogromni porabi kave je lahko umljivo, da se je poskusilo jo ponarejati. Da se slabeje vrste prodajajo za boljše, treba jih je mnogokrat barvati, kar se spozna, ako se kavo nekoliko časa v vodi moči in izpere. Je kava naravne barve, ne spremeni barve, a če je barvana, postane drugačna. Prišla je že sleparija celo do tega, da so zrna naredili iz testa, jih posušili, pobarvali, ter primešali pravi kavi. To se spozna ako se poskusi surovo zrno tolči. Prava naravna kava je vlažna in ne da se razdrobiti, a ona ponarejena se zdrobi v prah, če je le količjak suha.

Ne morem, da bi mimogrede ne opozoril še na cikorijo. V prvem pričetku so to napravljali iz korenin cikorije t. j. divjega regreta in to vsled tega, ker ima gorjup (grenak) okus, kot pražena kava. Stvar se je razvila tako daleč, da danes delajo cikorijo iz suhih hrušek, ječmena, fig in največ iz sladorne pese t. j. iz ostankov pri napravi sladkorja. Dokler se stvar prodaja pod pravim imenom, ni še sleparija, a da se mnogokrat doda ime „zdravilna kava“ je pa gotova sleparija. Posebno se čudim slovečemu župniku Kneipp-u, da je v to posodil svoje ime. Sicer je splošno znano, da je ta kava napravljena iz ječmena, a zakaj bi se ljudstvu ne reklo: praži si doma ječmen ali še boljše, melji ječmen, pa iz moke kuhaj si močnik in peči si kruh, to te bode redilo, to te bode čvrstilo, ne da bi bogatemu tovarnarju dajal ogromen dobiček.

IV.

Ko poznamo kavo, oglejmo si še nje zgodo-vino. Marsikdo je slišal že pripovedko o pričetnem pitju kave, kako si je puščavnik opral nekoliko kavinega zrnja, in ker je to prijetno dišalo, skušal ga jesti, ko pa je opazil, da ima voda, v kojoj je kahal praženo zrnje, enako prijeten duh, skušal je

to piti. Opazil je, da ga je to zbudilo in napravilo bolj živega, vsled tega je pričel to večkrat uživati. Ali je resnična ta pripovedka ali ne, nočem razpravljati, a to je gotovo, da v prvem pričetku si niso enako pripravljali kave kakor danes. Pitje te črne vode se je gotovo pričelo v jutrovi deželah, posebno se je širilo med Mohamedanci, ker jim njihova vera prepoveduje piti vino. L. 1552. se je prvič raznesel glas o kavi po Evropi, a kakih deset let kasneje prišla je kava v Carigrad. Zdravnik Ranwolf je prvi sporočil, da je videl v Halebu Turke, ki so pili kavo. Bolj ko se je govorilo o njej, bolj se je širila. Nič ni pomagalo, če tudi so jej vojsko napovedali zdravniki in še celo vladarji, ona je vkljub temu preplavila celi svet. Iz Arabije se je razširila v Egipet in ob pričetku 16. stoletja zapazimo v Kajiru kavarne. Kavo je pilo vse in l. 1630. je bilo v Kajiru 1000 javnih kavarn. Tu so se shajali leni Turki ter se na razne načine kratkočasil. Med leti 1534.—1554. prispela je kava v Carigrad. Po ostalej Evropi so razširili kavo prvi Benečani, a ne kot navadno pijačo, ampak kot zdravilo.

V Pariz je prišla prva kava okoli l. 1657. a vendar se ni mnogo širila. L. 1669. pride kot poslanec na dvor pariški Soliman. Ta pripelje s seboj kavo, ter mnogokrat z njo postreže svojim prijateljem. Soliman je odšel iz Pariza in Parižani niso imeli kje kave piti, vsled tega odpre 1672. l. prvo kavarno Armenec Pascali. Nekoliko let kasneje odpre drugo kavarno Sicilijanec Procop, ki še danes obstoji pod imenom „Café Procope.“

V Angleško je prišla kava okoli l. 1652. a že 1662 leta je dal Karol II. zapreti vse kavarne z izgovorom, da se po kavarnah shajajo samo nevarni ljudje. Pitje kave je bilo pa že toliko razširjeno, da je Karol II. moral to prepoved v malo dneh preklicati.

Na Dunaju je odprl prvo kavarno leta 1630. Poljak Kolšický. On se je pri obrambi mesta proti Turkom junaško obnašal. Zarubil je med drugim tudi vrečo kave, vsled česar so mu dovolili, da sme odpreti kavarno.

Tako se je pričelo pitje kave širiti po Evropi, in danes ni več hiše, kjer bi se kava ne kuhala in pila. Zastonj je svariti, da bi se ne smela piti, ker največ migren in nervoznosti izvira iz nje. Navada je navada, kedor se jej privadi, jo nikdar več ne opusti; da se jo do dobrega privadimo, zato skrbijo že matere, koje ne pomislijo na nasledke tega pitja.

Politični pregled.

Domače dežele: Za volitve v tržaški mestni, oziroma deželni zbor pripravljajo se razne stranke kolikor koli katera more. Politično društvo „Edinost“ prireja posebno v okolici volilne shode in poučuje volilce o njih dolžnostih ter jim kaže pot do zmage. Najtežje gre v drugem okraju, kjer je Mauroner prav trdno prirastel na poslaniški stol, in ni lahko dobiti moža, s kojim bi se mu spodbile noge.

V Kranjskem dež. zboru poročal je posl. Klun o podporah za šolske zgradbe in omenjal, da so načrti, kakor jih gosposke delajo za nove šolske stavbe, veliko predragi, primeroma uboštvo nekaterih občin. Posl. Pfeifer priporočal je poldnevni

poduk, da bi se stroški za stavbe zmanjšali, in da ne bi otroci, ki imajo daleč v šolo, med poldnem postopali in stradali, čakajoč popoldanske pouka. Dež. zbor je pritrdil predlogu, naj se prirodošlovna zbirka župnika g. Robiča kupi za 1500 gld. in dovolil, naj se Vrhpolje in Sanabor ločita od vipavske občine in združita v samostalno občino Vrhpolje.

Na Štajerskem divja „vročica“ po Braziliji. Izseljevanje v Ameriko je vedno silnejše, da se skrbni domoljubje resno povprašujejo, kaj bo s prihodnostjo? Žalostnih poročil dohaja zmiraj od izseljencev, „Slov. Gospod.“ je nedavno priobčil zanesljivo pismo, v katerem nekdo popisuje strašne nadloge in trp-

ljenje, ki jih morajo prestajati izseljenci, pa vse nič ne pomaga. Ljudstvo veruje sleparskim agentom in dan za dnevom vre tje čez morje v gotovo bedo in revo. Pa dež. zbor kaj dela? Posl. Kokoschinegg potoževal se je, da se Nemci v Ljutomeru brez vspeha potegujejo za nemško šolo, na kar mu je Robič pojasnil, da je občevalni jezik v Ljutomeru slovenski.

Dunajski knežškofijski ordinarijat zahteval je od okrajnega šolskega sveta, naj se v šolah, v katere hodijo katoliški otroci, pred poukom in po pouku moli Očenaš in Češčena-Marija. Okrajni šolski svet je vso zadevo izročil deželnemu šolskemu svetu, ta pa je prepustil odločitev namestniku, ki je šolskim vodstvom naznanil, da se ne da oporekati želji nadškofijskega konzistorija. Sedaj je zadeva zopet prišla na vrsto v okrajnem šolskem svetu, ki je sklenil, da se namestnikov odlok ne naznani šolskim vodstvom, ampak od deželnega šolskega sveta zahteva točen nalog. V resnici Očenaš je Gospodova molitev, zato jo pa v pojudenem Dunaju pošiljajo od oblastnije do oblastnije, kakor so nekdanj pošiljali iztega Gospoda od Pilata do Heroda in zopet nazaj. Najbrž bo nadškofijski konzistorij moral iti do najvišje inštanice, do upravnega sodišča, da katoliškim otrokom zagotovi molitev Očenaša.

Na Češkem poskušajo zediniti razne češke stranke, Mladočehe, Staročehe in veleposestnike, pa je že prvo posvetovanje pokazalo, da je pričakovati malo vspeha od teh poskusov. Pač bi bil zadnji čas, da se zediné pooblaščenca podjetnega češkega naroda, in okoliščine tudi niso posebno neugodne, ker so si nemške stranke tudi med seboj v laseh, da bi bila zmaga češkega naroda gotova in odločilna proti pretiranemu nemškemu pritisku — no, manjka pravega porazumljenja, zato pa ni edinosti.

Na Ogrskem. Minister notranjih stvari je predložil načrt zakona o civilnih maticah, po katerem so od vodstva matic izključeni duhovniki in rabini. Stroški bodo znašali na leto 840.000 gld. Učni minister je predložil zakon o priznanju židovske vere za enakopravno s kristijansko vero. Glavna točka te predloge je, da se kristijanom dovoli prestop v židovsko vero.

Vnanje dežele: Italija. Z avstrijskimi romarji bili so pri sv. Očetu Leonu XIII. tudi slovenski, in jih je predstavil knežškof Mariborski. Slovenci ne bodo nikdar pozabili veselega trenutka, ko so zrlí sv. Očetu v častitljivi obraz, ter jim poljubljali roko. Nemški cesar in cesarica, ki sta bila povodom

srebrne poroke laškega kralja v Rimu, sta bila tudi pri sv. Očetu, ki so s cesarjem razgovarjali se celo uro.

Francosko. V Parizu so imeli občinske volitve, ki so pokazale, da se Parižani ne zmenijo dosti, če njih občinski svetniki vganjajo sleparije, kakor jih je pokazala panamska afera. V Parizu je izdal Viktor Havard znamenito knjigo: „Le triomphe de Lourdes“ (Zmaga lurdská) iz katere je razvidno, da lurdski čudeži glasneje govore, kot vsi pritlikovski nasprotniki krščanstva.

Nemško. Nadsodišče v Cellu na Pruskem je razsodilo, da se otroci katoliških starišev, ako so jim ti pomrli, morajo pošiljati v katoliške šole, in utemeljilo svojo razsodbo s tem, da se razlika v veri ne razteza le na na veronauk, ampak na vse predmete in učna sredstva v šoli, zato katoliški otrok brez škode svoji veri ne more hoditi v luteransko šolo, dasi bi se posebej učil katoliškega veronauka. Protižid Ahlwardt je v nemškem držav. zboru predložil listine o sleparijah in trdil, da sta Bleichröder in Hanhemann ogoljufala nemški narod za več sto milijonov!

Angleško. Predloga o irski samoupravi potrjena je v zbornici s 40 glasovi večine. Nasprotniki bi vsekako radi napravili kako vstajo v Ulstru, kjer prebivajo večinoma protestanti.

Bolgarija. Knez Ferdinand se je oženil z princezino Marijo Ludoviko Parmsko dne 20. aprila. Isti dan se je slovesno praznoval po vsi Bolgariji.

V Serbiji si je mladi kralj Aleksander pridobil naklonenost celo onega dela radikalcev, kateri je bil dosedaj nasproten rodbini Obrenovičev. Poslali so mu udanostno adreso. S posebnim kraljevim ukazom so pomiloščeni vsi, ki so bili obsojeni zaradi razžaljenja kralja, bivših regentov ali oblastev.

Črnogora. Črnogorci zahtevajo ustavo. Knez se ustavlja temu gibanju in hoče privoliti le občinsko avtonomijo in vpeljavo porotnih sodišč, in je zaradi tega profesorja Bogičiča nastavil na čelo pravosodni upravi.

V Belgiji so imeli zaradi preuredbe ustave velike neredne, bati se je bilo punta, dokler državni zbor ni vsprejel predloga, da se volilna pravica prizna tudi delavcem, ki ne plačujejo nobenega davka. Po novem zakonu ima volilno pravico vsak Belgijec, ki je dopolnil 25. leto in ima vse državljske pravice; kdor pa je oženjem, ali ima posestvo, ali je doktor, tak ima po dva ali tri glase pri volitvah. Tak mož pa ne sme samo, ampak mora priti volit. Zdaj je po vsej državi zopet mir in red.

Dopisi in razne novice iz slovenskih in drugih krajev.

Pojasnilo. V št. 7. „Prim. Lista“ v „Javni zahvali“ piše med drugim č. g. Jan. Nep. Červ: Kar sta dr. Porzer in dr. Fuchs v enakih slučajih dozda brezvspešno zahtevala, dosegel je moj zagovornik. Da razsodba o: „ad personam“ in drugih pritliklinah molči, zasluga je blag. gosp. dr. Josipa viteza Tonkličja.

Tem besedam treba je kratkega pojasnila, ker: errare est humanum in vsakemu svoje. V prvi vrsti gre zahvala gor. vikarjev g. dr. Porzerju: on je priboril prvo zmago, ne pri upravnem sodišču, od katerega je vse odrešenje pričakovalo — ampak pri državnem sodišču in je jedino pravi pot pokazal, kateri vodi k samostalnosti. Brez dr. Porzerja bi vikarjem, v pravdi z ministerstvom radi samostalnosti, ne bilo družega ostalo za spomin, kot:

„pravdni stroški“. Da je to istina, je razvidno iz tega, da do današnjega dneva se ni slišalo o kaki vgodni rešitvi pritožb, vloženih pri upravnem sodišču. Kar se pripisuje g. dr. Jos. Tonkličju kot bistvena zasluga: da razsodba o „ad personam“ in drugih pritliklinah molči, vse to in še več na pr.: da je moralo ministerstvo povrniti pravdne stroške, je bil že dosegel pred 2 letoma g. dr. Porzer. O resnici navedenega nas prepriča Corr. Blatt 1891. št. 11 str. 346.

Čudno se mi zdi, da v vseh dosedanjih javnih zahvalah, katere sem dobil v roke, pogrešam ime g. kateri se je za vikarije trudil in gotovo njih zahvalo zazluzil, in ta je: preč. g. prof. Tomaž Čerin.

S tem kratkim pojasnilom pa nemam namena kratiti zasluge g. dr. vit. Tonkličju. Vsakemu svoje!

Objavili smo to pojasnilo, ker smo sprejeli prej zahvalo, da se izve nazore tega in onega, ter da se nikomu ne krati zaslužena hvala; sicer pa prosimo čč. gg. da nam oprostijo, ako bi se kdo čutil žaljenega. Op. ured.

Slovenske narodnjake opozarjamo na oglase narodnih trgovcev in obrtnikov v Gorici, da jih vsak po svojih močeh radi podpirajo, to pa iz razloga, ker tudi v trgovini in obrtniji ima zlasti po mestih narodni obstanek močno zaslombo; ako si namreč ptujci osvojijo med nami vso trgovino in obrtnijo, vzamejo nam gmotno podporo, brez te pa tudi duševni napredek ni mogoč.

Slovenska šola v Gorici. Znano je, da je deželni šolski svet spoznal potrebo slovenske šole v Gorici in zapovedal mestu jo zidati. Mesto je vložilo priziv. Zastopnika slovenskih starišev nezadovoljna z odlokom deželnega šolskega sveta, podala sta tudi utok, ker je priznal razmeroma se številom otrok premalo razredov zadostnim in potrebnim. Upamo, da poslednji utok bo našel odmeva pri višji oblasti.

Velikomestna novost v Gorici. Nova velika vozova po velikomestnem kroju vozita uže nekaj tednov po mestu. Kočijaži so se togotili in nameravali tekMOVATI z enakimi vozovi. Ždi se, da se je prva vnihta polegla in novo podjetje bo brez tekmeča.

Ovržene volitve. Namestništvo vničilo je nepostavne občinske volitve I. razreda v Solkanu in III. razreda v Ločniku. Pri novih volitvah je pričakovati hud boj, sosebno v Ločniku, kojega bo „Lega nazionale“ preplavila s hujskači in bankovci.

Porotna obravnava. 21. aprila bila je v Gorici tiskovna pravda profesorja Babscha proti A. Gabrščeku, uredniku „Soče“. Urednik je obsojen plačati globo 200 gld. ali pa 40 dni zapor; zgubiti 100 gl. varščine (kavcije) in poravnati pravdne troške; ter objaviti obsodbo v „Soči“ in „Osservatore triestino“. Zagovornik urednikov, dr. Laginja podal je pritožbo ničnostne obsodbe.

Viša oblast zapovedala je napisati na vseh oddelkih obeh sodišč v Gorici tudi slovenske napise, odstraniti pa nemške. Čas je, da bo vedel kmet, več le slovenskega jezika, kam iti, ako bo sodnijo potreboval.

Lega nazionale pollaščuje Slovence z zidanjem šol. Sedaj pričela je zidati laško šolo med sv. Križem in Nabrežino, da privabi z obeti, darovi v denarju, knjigah, oblačilu par slovenskih revnih otrok v laško žrelo. Narodnjakom in starišem nareka ljubezen do Boga, cerkve, samih sebe in naroda — pozor. Braniti se smemo — ka-li?

V Ajdovščini je umrl g. nadučitelj Jakob Setničar. Bil je vesten in vnet vzgojevalec mladine; veren in vzgleden kristijan; s kratka: bil je mož od vseh čislán in spoštovan. Mir njegovej duši! Bog dal nam obilo takih učiteljev!

Prevzvišena knezo-nadškof goriški dr. Alojzij Zorn, pa dr. Janez Glavina, škof tržaški odpotovala sta 26 aprila v Rim, kjer se bodeta mudila kacic 8 ali 10 dni.

Javen shod. Na praznik vnebohoda Kristusovega skliče goriško katoliško-politično društvo javen shod v Kormin. Bog daj obilo vspeha, poživljenja katoliške zavesti, katoliškega navdušenja med Furlani, katerega pogrešajo!

Duhovske vesti z Goriškega. Dne 24. aprila bili so investirani čč. gg: Anton Berlot, vikar na Srednjem na župnijo Vogersko; Jožef Fabijan, oskrbnik župnije v Čepovanu na isto župnijo; Ivan

Murovec, župnik pri sv. Luciji na Mostu, na dekanijo v Cerknem; Adam Zanetti, župnik v Brazzanu, na dekanijo v Fiumicellu. — Od 2-4. maja bili so v Gorici župniški izpiti.

V Šmarijah, Komenski dekaniji, umrl je 9. aprila sivolas starček, č. g. Ivan Fabijan, vikar v pokoju. Rojen je bil 30. marca 1807. v Kobdilju. V duhovnika posvečen 1835. je služboval v raznih krajih, v zadnjih letih v Šempolaji, Pliskovici in Branici. Bival je zatem nekoliko časa na Erzeltu in zadnji čas v Šmarijah. Bil je čvrst na duhu in telesu do zadnjega časa. Akoravno 86 let star, je vendar marsikoga premagal v pešhoji. Hodil je mnogo, vozil se nikoli. R. I. P. (Zaostalo Op. ur.)

V Lomu pri Kanalu so v noči 27./28. pret. m. neznan lopov ukradli iz hleva Jožefu Žbogarju temno rujava 3 leta staro in Jožefu Bavdažu rujava dvanajstletno kobiljo z enoletnim žrebetom rujava dlake. Oba gospodarja sta brzojavila iz Tolmina na več krajev tudi v Videm in Čedad na Beneško. Upamo, da se naši izvrstni žandarmeriji posreči, zločince zasačiti.

Iz Mirna. Bilo je v Vašem listu že omenjeno, da namerava naše katoliško delavsko društvo res napraviti podučljiv shod za delavce domače in iz okolice. Posebnih vabil društvo kržkone ne bo razpošiljalo, ker ni politično in se ne bo s politikom pečalo. Pride k shodu lahko vsak prijatelj katoliških delavcev in brezplačno. Kak duh da vpliva okoli po svetu dandanes na delavce, je žalibog znano, in bati se je, da bi ne postali tudi pri nas mnogi njegova žrtva. In pa delavec naših dni potrebuje tudi brez tega mnogo svetov, poduka in svarila. Želeti bi torej bilo, da prijatelji delavcev na nje uplivajo, da se domačih in iz okolice jih obilno nameravvanega shoda vdeleži.

V morje so spustili te dni v sv. Roku blizu Trsta novo vojno ladijo „Cesarica Marija Terezija“. K tej slovesnosti so prišli nadvojvoda Karol Ludovik in nadvojvodinja Marija Terezija, cesaričina udova Štefanija in mnogo drugih odličnih oseb. 28. aprila zvečer je bil veliki trg in vrt pred namestništvom lepo razsvitljen. Premil. g. škofa je pri tej priliki nadomestoval preč. msgr. Sust.

Procesija k sv. Jožefu v Ricmanje v nedeljo 23. aprila se je pri ugodnem vremenu izvrstno sponesla. Bilo je v procesiji prilično nad 10.000 ljudi večinoma iz Trsta in okolice. Uro in pol so šli božjepotniki skozi cerkev. Potem je imel preč. g. kan. Buttignoni kratek govor v slovenskem in italijanskem jeziku, slovesno mašo pa je pel krepkim glasom preč. g. kan. Sinčić. Zares lepa proslava 50letnice Leona XIII.

Iz Ilirske Bistrice se nam piše: Že lansko leto meseca avgusta je vpepelil požar mnogo hiš v Novokračini pri Jelšanah, 27. aprila l. l. je pa zopet v istej vasi uničil ogenj, ki je nastal v hiši Gr. Afriča, 5 hiš in 8 gospodarskih poslopij, poginili so tudi 3 junčki. Škode je za 8000 gld. Ponesrečeni so bili vsi zavarovani.

Suša pritiska tudi tod, nekoliko je pomočil zadnji dež, pa premalo, tako da niso mogli kakor navadno za Jurjevo gnati še živine na pašo ter so bili kmetje, ki so jeseni nepremišljeno po nizki ceni prodali seno, prisiljeni ga sedaj na draginjo kupovati. Lahkomiselnost in brezbriznost ste tudi mnogo krivi bēdi tužnega seljaka.

V Hrenovicah (pri Dilcah) blizu Postojne se je po noči unel ogenj v gospodarskem poslopju, zgorela je stara hiša, hlev in kozolec, nekoliko vozov

sena, jeden konj in dva teleta. Najhujše prizadet je bili tam bivaajoči obč. tajnik, kojemu se je 16letna hčerka, ki je nadomestovala gospodinjino in mlajšima sestricama mater, tako hudo opekla, da je umrla.

Volitve v cestne odbore na Goriškem: v Kanalu: A. Zbogar, v Banjšicah, P. Bitežnik v Batah, A. Gabrijevčič v Anhovčah, J. Brežigar v Ročinju, St. Brezovšček v Kalu, J. Makarovič v Avčah, A. Križnič v Kanalu, K. vit. Malnič, v Kanalu. — Za goriško okolico: Fr. Nemec v Biljah, Anton Kafol v Čepovanu, J. Sinigoj v Dornbergu, Ant. Klančič v Podgori, baron L. Bianchi v Rubijah, V. Fanagel v Mirnem, J. Trpin v Steverjanu. — V Komnu: K. Stepančič iz Temnice, Fr. Žvokelj, iz Branice, Ign. Tance iz Nabrežine, Jos Kovačič iz Komna, J. Legiša iz Mavhinj, M. Petelin iz Pliskovce, J. Pipan iz Škrbine. Načelnikom soglasno izvoljen: Jos. Kovačič iz Komna. — Za Bovec: Mat. Jenko, načelnik; Fr. Žagar na Žagi, Ivan Trebše v Srpenci, Ivan Melinc v Trnovem, Jos. Domevšček v Soči, M. Černuta v Logu, Ivan Zore v Trenti. — Za Ajdovščino: L. Bolko v Čer- ničah, Fr. Hmeljak v Lokavcu, Anton Pečenko v Rifembergu, Fil. Trpin v Sv. Križu, Jos. Valič v Kamujah, Silv. Cigoj v Gojčah, Fr. Gruntar v Šmarjah. Načelnik: Fil. Trpin v Sv. Križu. — Za Cerkljo: A. Rejec v Šebreljah, M. Pirih v Št. Viškgori, P. Podobnik v Cerkljem, Avg. Brelih v Cerkljem, I. Vogrič v Otaležu, A. Močnik v Bukovem, A. Jeram na Vrhu. (Zaostalo vsled pomanjkanja prostora. Op. ur.)

„Pomladni glasi“ za slovensko mladino III. zv. uredil Al. Stroj, tisk. kat. tiskarne v Ljubljani, je jako mična knjižica z lepo podobo svet. Očeta Leona XIII.; vsebina je ta le: „Pomladnim glasom, — Svetemu Očetu Leonu XIII. (pesmi). — Sveti Oče Leon XIII. (kratek životopis). — Mladini (pesem). Slede dve kratki povestici: „Rana smrt, pa dolgo življenje“ in „V nebesih pri sv. birmi“. — „Gozdni križ“ (pesem). „Zahlad v hruški“ (povestica) in „Gospod iz Trsta“ otroška igra v dveh dejanjih. Zavoljo te zaminive in lične oblike priporočamo to knjižico mladinaljubom, da jo širijo med slovensko mladino. Knjižica se dobiva po 20 kr. za mehko, po 30 kr. za trdo vezan izvod v Katol. Bukvarni v Ljubljani. Po pošti 5 kr. več.

KOLENDAR.

Dne 7. maja 5. povelikonočna nedelja. V listu nas opominja sv. ap. Jakob, da naj ne poslušamo samo besedo božjo, marveč tudi po njej živimo. V svet. evangeliju pa nas uči Zveličar veliko moč molitve opravljene v njegovem imenu. Znamenite so za nas besede: Oče sam vas ljubi, ker ste vi mene ljubili in ste verovali, da sem jaz iz Boga izšel. Kdor v Kristusa veruje ter njega ljubi, on je pravi otrok nebeškega Očeta. Ta dan je tudi sveti Stanislav škof.

Dne 9. sv. Gregorij Nacijan. škof. — 10. sveti Izidor spoz. in sv. Antonin škof. — 11. praznik vnebohoda Krist. — 14. 6. povelik. ned. (Kristus govori o pričevanju sv. Duha) — 15. Sv. Sofija m. — 16. sv. Janez Nep. m. — 18. sv. Feliks spoz. in sv. Jošt. — 19. sv. Celestin pp. — 20. binkoštna sobota, zapovedan post, sv. Bernardin sp.

— **Na znanje.** S prihodnjo št. bomo začeli pošiljati list samo onim p. n. gg. ki so se zanj oglasili. Zato uljudno prosimo vse one gg. ki so do sedaj list prejimali, pa ga niso še naročili, da nam blagovolijo brzo poslati naročnino ali vsaj naznaniti, da naj se jim list še nadalje pošilja. — One p. n. gg. ki ne dobivajo lista redno, prosimo, da nam takoj pošljejo reklamacijo.

Anton Urbančič

G o r i c a

trgovec s tkanino in drobnino v Raštelu št. 20

Priporoča se svojim sorojakom ter naznanja, da prodaja razne tkanine za moške in ženske obleke, ovratnice, ovratnike, nogovice, trakove, gumbe, bombaž, sukanec in sploh ves drobiž, ki ga rabimo pri obleki.

— Nizke cene —

Najnižje cene! — Bogata zaloga!

G. Likar

trgovec, GORICA. Semeniška ulica 10.

Ima v zalogi mašne in šolske knjige, sv. podobe, tiskovine za farne in županijske urade, raznovrstni papir, vsakovrstne pisarske in šolske potrebščine.

Preskrbi tudi tisk za vizitke in vsakovrstne naslove, zavitke itd po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Priporoča se vsem sorojakom, da bi ga blagovolili podpirati v njegovej obrti.

Bajt Ivan

krojač GORICA krojač
ulica „Treh kraljev“ (Via tre re)

NOVA PAVLETIČEVA HIŠA.